

Obsah

Předmluva

xv

Kapitola 1

Úvod

1

CO SE V TÉTO KAPITOLE NAUČÍTE

1

KLÍČOVÉ POJMY

1

ÚVOD

2

STUDIUM ORGANIZAČNÍHO CHOVÁNÍ

2

ORGANIZAČNÍ CHOVÁNÍ A PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ

3

STRUKTURA A PRINCIPY TÉTO PUBLIKACE

6

PŘEHLED PUBLIKACE

6

PŘÍPADOVÉ STUDIE A PŘÍKLADY

8

TŘI TÉMATA: ZMĚNA, KONFLIKT A KOMUNIKACE

8

Kapitola 2

Pohled na chování jednotlivce

CO SE V TÉTO KAPITOLE NAUČÍTE

11

KLÍČOVÉ POJMY

11

ÚVOD

12

INDIVIDUÁLNÍ CHOVÁNÍ A OSOBNOST

13

TEORIE OSOBNOSTI

14

OSOBNOST V ORGANIZACI

18

VNÍMÁNÍ A JEHO PROCESY

20

TEORIE ATRIBUCÍ (PŘISUZOVANÝCH VÝZNAMŮ CHOVÁNÍ)

23

POSTOJE A HODNOTY

25

POSTOJE

25

ZMĚNA NA INDIVIDUÁLNÍ ÚROVNI: ZMĚNA POSTOJŮ

28

HODNOTY

28

PROCES UČENÍ U JEDNOTLIVCŮ V ORGANIZACI

30

STYLY UČENÍ

31

PROCES ROZHODOVÁNÍ

33

KOMUNIKACE, ZMĚNA A KONFLIKT	35
JOHARIHO OKNO: VYUŽITÍ KOMUNIKACE KE ZMĚNĚ VNÍMÁNÍ	35
PSYCHOLOGICKÉ SMLOUVY: POVEDOU ORGANIZAČNÍ ZMĚNY K VYŠŠÍMU POČTU KONFLIKTŮ?	37

Kapitola 3

Motivace v práci	41
CO SE V TĚTO KAPITOLE NAUČÍTE	41
KLÍČOVÉ POJMY	41
ÚVOD	42
MYŠLENKOVÉ ŠKOLY	43
TEORIE OBSAHU A PROCESU, TRADICE BEHAVIORISMU A KOGNITIVNÍHO PŘÍSTUPU	43
TEORIE OČEKÁVÁNÍ: RÁMEC PRO ANALÝZU	44
MOTIVACE NA PRACOVÍŠTI	47
PORTERŮV A LAWLERŮV MODEL OČEKÁVÁNÍ	47
TEORIE POTŘEB	49
HIERARCHIE POTŘEB	49
MCCELLELANDOVA TEORIE POTŘEBY DOSAHOVÁNÍ CÍLŮ	52
VNITŘNÍ A VNĚJŠÍ ODMĚNY	55
MOTIVACE A ODPOVÍDAJÍCÍ HODNOCENÍ	58
ZMĚNA, MOTIVACE A PSYCHOLOGICKÁ SMLOUVA	59
MOTIVACE A KONFLIKT	60
MOTIVACE A KOMUNIKACE	62
SOUDOBÉ TEORIE MOTIVACE	62
MOTIVACE A STRUKTURA PRÁCE	64
HACKMANŮV A OLDHAMŮV MODEL CHARAKTERISTIKY PRÁCE	66

Kapitola 4

Skupiny a týmy	69
CO SE V TĚTO KAPITOLE NAUČÍTE	69
KLÍČOVÉ POJMY	69
ÚVOD	70
PROČ SE SLUČOVAT DO SKUPIN?	71
BEZPEČÍ A OCHRANA	72
SPOJENECTVÍ A POSTAVENÍ	72
MOC	72
SKUPINY A TÝMY	73
SKUPINY	73
TÝMY	74
SAMOŘÍZENÉ TÝMY	75
SKUPINY UVNITŘ SKUPIN	77

FORMÁLNÍ A NEFORMÁLNÍ SKUPINY A TÝMY	78
FORMÁLNÍ SKUPINY	78
NEFORMÁLNÍ SKUPINY	79
STUPNĚ VÝVOJE SKUPINY A TÝMU	80
BASS A RYTERBAND	81
WOODCOCK	81
TUCKMAN	82
ROLE A RUTINA	84
SKUPINOVÉ NORMY	84
SKUPINOVÉ ROLE	85
BELBINOVY TÝMOVÉ ROLE	85
BUDOVÁNÍ A ÚDRŽBA EFEKTIVNÍCH TÝMŮ	87
SOUDRŽNOST A VÝKON SKUPINY	89
KONFORMITA A SKUPINOVÉ MYŠLENÍ	90
KOMUNIKACE A KONFLIKT	92
VNITROSKUPINOVÉ CHOVÁNÍ A KONFLIKT	93
MEZISKUPINOVÉ CHOVÁNÍ A KONFLIKT	94
SKUPINY A ZMĚNA	95
VLIV TECHNOLOGIE	95
GLOBÁLNÍ TÝMOVÁ PRÁCE	96

Kapitola 5

Organizační teorie	105
CO SE V TĚTO KAPITOLE NAUČÍTE	105
KLÍČOVÉ POJMY	105
ÚVOD	106
GLOBÁLNÍ ORGANIZAČNÍ TEORIE	107
TECHNICKO-LOGICKÝ PŘÍSTUP	108
BYROKRACIE	108
KLASICKÁ TEORIE	109
VĚDECKÉ ŘÍZENÍ	110
SOCIOLOGICKO-LIDSKÝ PŘÍSTUP	114
TEORIE LIDSKÝCH VZTAHŮ	114
TEORIE SYSTÉMŮ	115
KONTINGENČNÍ TEORIE (TEORIE NAHODILOSTI)	117
KONTINGENČNÍ FAKTOR: PROSTŘEDÍ OBCHODU	118
KONTINGENČNÍ FAKTOR: TECHNOLOGIE	119
KONTINGENČNÍ FAKTOR: VELIKOST ORGANIZACE	119
KONTINGENCE (NAHODILOST): KRITIKA A ZÁVĚRY	120
SOUČASNÉ NAZÍRÁNÍ	121
RÁMCE A NÁHLEDY	121
ORGANIZAČNÍ ANALÝZA: SOUČASNÁ TÉMATA	124

Kapitola 6

Řízení a vedení	129
CO SE V TÉTO KAPITOLE NAUČÍTE	129
KLÍČOVÉ POJMY	129
ÚVOD	130
OD TAYLORA K MINTZBERGOVI	130
FREDERICK TAYLOR	130
HENRY FAYOL	131
PETER DRUCKER	132
HENRY MINTZBERG	133
CO ODLIŠUJE VEDEÁNÍ OD ŘÍZENÍ	134
VEDEÁNÍ: TEORIE MYŠLENÍ	136
TEORIE POVAHOVÝCH RYSŮ	136
BEHAVIORÁLNÍ TEORIE (TEORIE CHOVÁNÍ)	137
SITUAČNÍ TEORIE	141
VNITŘNÍ PODNIKATELÉ (ZLEPŠOVATELÉ) A PODNIKATELÉ	145
JINÁ FORMA VEDEÁNÍ	146
FORMY VEDEÁNÍ	146
VEDEÁNÍ A ZMĚNA	148
PLURALISTICKÉ VEDEÁNÍ	148
TRANSFORMAČNÍ VEDEÁNÍ	150
VEDEÁNÍ A ZMĚNA: ZÁVĚRY	151
VEDEÁNÍ A KOMUNIKACE	154
VEDEÁNÍ A KONFLIKT	154

Kapitola 7

Struktura v organizacích	157
CO SE V TÉTO KAPITOLE NAUČÍTE	157
KLÍČOVÉ POJMY	157
ÚVOD	158
DEFINICE ORGANIZAČNÍ STRUKTURY	158
STRUKTURA A SLOVNÍ ZÁSOPA	159
CENTRALIZACE	159
DIFERENCIACE	160
INTEGRACE	160
SPECIALIZACE	160
FORMALIZACE	160
ROZSAH ŘÍZENÍ	160
BYROKRACIE	160
STRUKTURÁLNÍ TYPY	161
MULTIFUNKČNÍ STRUKTURY	161
MULTIDIVIZNÍ STRUKTURY	163
MATICOVÉ STRUKTURY	164

VLIVY NA STRUKTURU	167
STRATEGIE A STRUKTURA	167
TECHNOLOGIE A STRUKTURA	168
VELIKOST A STRUKTURA	170
OBCHODNÍ PROSTŘEDÍ	170
SHRNUTÍ VLIVU NA STRUKTURU	172
KRITIKA NAHODILOSTI	173
ORGANIZACE JAKO SYSTÉM	173
SOUČASNÉ VLIVY NA STRUKTURU	175
FLEXIBILNÍ PRÁCE	175
VZDĚLANÝ MANAGEMENT	179
SÍŤ STRUKTUR	181
KOMUNITY PRAKTICKÝCH ČINNOSTÍ	182
STRUKTURA A NADNÁRODNÍ PODNIK	184
STRUKTURA A KONKURENCE – DŮKAZ VÝZKUMU	185

Kapitola 8

Organizační moc, politika a konflikt 191

CO SE V TĚTO KAPITOLE NAUČÍTE	191
KLÍČOVÉ POJMY	191
ÚVOD	192
POLITICKÉ HLEDISKO	192
ORGANIZAČNÍ MOC	195
ZDROJE MOCI	195
BEZMOCNOST	200
POSÍLENÍ MOCI	201
ORGANIZAČNÍ POLITIKA	204
OBLASTI POLITICKÉ ČINNOSTI	204
ORGANIZAČNÍ KONFLIKT	205
SNAHA O ZVLÁDNUTÍ KONFLIKTU	207
MOC A KOMUNIKACE	210
MOC A ORGANIZAČNÍ ZMĚNA	211

Kapitola 9

Firemní kultura 215

CO SE V TĚTO KAPITOLE NAUČÍTE	215
KLÍČOVÉ POJMY	215
ÚVOD	216
FIREMNÍ KULTURA V KONTEXTU	216
FIREMNÍ KULTURA: DEFINICE A DEBATA	219

FIREMNÍ KULTURA A ZMĚNA	225
KULTURNÍ ZMĚNA	226
ORGANIZAČNÍ UČENÍ A ZMĚNA	231
KULTURA, KONFLIKT A KOMUNIKACE	231
KONFLIKT MEZI SUBKULTURAMI	232

• Kapitola 10

Vliv národní kultury na organizační chování 237

CO SE V TĚTO KAPITOLE NAUČÍTE	237
KLÍČOVÉ POJMY	238
ÚVOD	238
NÁRODNÍ KULTURA	239
POHLEDY NA KULTURU	241
KLUCKHOHN A STRODTBECK	241
NANCY ADLER	242
ANDRÉ LAURENT	243
GEERT HOFSTEDE	245
FONS TROMPENAARS	250
KULTURNÍ ŠOK A KULTURNÍ POSUN	252
ORGANIZAČNÍ CHOVÁNÍ A NÁRODNÍ KULTURA	254
KONVERGENCE NEBO DIVERGENCE?	254
KULTURNÍ CHOVÁNÍ A CHOVÁNÍ JEDNOTLIVCE	255
KULTURA A MOTIVACE	256
KULTURA A VEDENÍ	258
KULTURA A STRUKTURA	259
ZMĚNA VE VÝCHODNÍ EVROPE	260
JIHOKOREJSKÝ CHAEBOL	261
ZMĚNA, KONFLIKT A KOMUNIKACE	263
ZMĚNA A NÁRODNÍ KULTURA: PŘÍPAD PRUŽNÉ PRACOVNÍ ČINNOSTI	264

• Případové studie 267

Případ 1	268
----------	-----

Motivované týmy: mezikulturní případ 268

SCANIA, ANGERS (SAN)	268
FILOZOFIE ŘÍZENÍ A SKUPINOVÝ TÝM	268
PRACOVNÍ SKUPINA	269
OSVĚDČILY SE SKUPINOVÉ TÝMY?	270
TÝMOVÁ SPOLUPRÁCE NA VŠECH ÚROVNÍCH A VE VŠECH VZTAZÍCH	270
INDIVIDUALISMUS A DŮVĚRA	271
DŮSLEDKY KULTURNÍCH ROZDÍLŮ A PODOBNOSTÍ	272
ZÁVĚR	274

Případ 2	276
Organizační změna: multikvalifikace ve zdravotnickém sektoru	276
ÚVOD	276
MIKROKONTEXT: STŘEDNĚ VELKÁ NEMOCNICE STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE	276
OBSAH ZMĚNY: POJEM OBECNĚ POUŽITELNÉHO PRACOVNÍKA	277
OBLAST A ROZSAH ZMĚNY	277
JEDNÁNÍ O DŮVODECH	278
SPOR	279
REALIZACE: STRUKTURA A PROCES	279
„DĚTSKÉ NEMOCI“	280
NAPĚTÍ PŘED VOLBAMI	281
HLASOVÁNÍ	281
Případ 3	283
Yahoo!	283
NOVÉ STRUKTURY	283
O SPOLEČNOSTI YAHOO!	284
HLAVNÍ HRÁČI V TÝMU	285
„TŘI AMIGOS“	285
DALŠÍ KLÍČOVÍ ZAMĚSTNANCI	285
ZHROUCENÍ	286
DOVĚTEK – LEDEN 2002	287
Rejstřík	289